

○ Dr. Járosi Márton*

Új „felvilágosodásra” van szükség

48

2015.11-12

*

KAPU XXVIII. évfolyam

A társadalom működésének fontos feltétele az energia; amely a termelésnek, a gazdaságnak, és a szolgáltatásnak is nélkülözhetetlen alapja. E nélkül a mai modern világban már nem is lehetne élni. Valamennyi energiaellátási mód olyan átalakítási folyamat, amelyik visszafordíthatatlan változásokat hoz létre, és terheli a természeti környezetet. Így azután – bizonyos értelemben – az ember elhasználja a világot, amit kapott. Az egész világ alá van vetve a múlandóság törvényeinek. akár filozófiai, akár hitbeli megfontolásból, úgy kell élnünk, hogy az egész világért is felelősek vagyunk. Ugyanakkor nem szabadna a világmindenség kérdéseit napi, aktuálpolitikai dolgokkal elegyítve a globalitás szolgálatába állítani, amint ez történik, hiszen nem lehet sem az egyénen, sem a nemzeti közösségeken

számon kérni a világproblémák megoldását. A tisztességes hozzáállás az, ha az egyének és a nemzetek az erőforrásaikkal arányosan segítik a jó irányú változásokat. És ennek érvényesülnie kellene a népek és nemzetek együttműködésében, így az Európai Unióban is.

A globalitásnak érdeke, jelszava: a növekedés, a fogyasztás. A „modern társadalom” erre épül. Az energia igények kielégítésének a mértékét ma már a fejlettség, az életminőség mutatószámának szokás tekinteni. Azonban nem csak azokat az igényeket elégítik ki, amikre az embereknek ténylegesen szükségük van. Az igényeket az eladók termelik tömegesen: megmondják az embereknek, mire van szükségük. S miközben az igények kielégítéséről

beszélünk, az ellátási egyenlőtlenségek egy országon belül, de világméretben is az egekbe kiáltanak. Ma már az egész világ globális gazdasága a növekedésre épül. Önkorlátozás nélkül azonban nem menthető meg az emberiség. A fenntarthatóság nem szakmapolitikai, gazdasági, hanem filozófiai/teológiai, mondhatnánk: létkérdés. Hajlandók vagyunk-e az önkorlátozásra? Van-e esélye egy más értékrendű világ felépítésének?

A növekedés határaitra vonatkozó szakmai felismerések felerősítették az emberiség lelkiismeretére apelláló környezetvédő mozgalmakat, szakmai ideológiát szolgáltatottak számukra. Sajnálatos, hogy ezek a nemes törekvések egyre inkább a globális hatalmi

*kép: Vörösmarthy (Gizella) tér, szemben a Haas-palota